

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 października 2018 roku, wniesionym przeciwko M. S. (1), Skarb Państwa - Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. wniósł o uznanie za bezskuteczną, wobec strony powodowej, umowy darowizny -spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego znajdującego się w zasobach (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z (...) w Z., położonego w Z. przy ulicy (...), oznaczonego nr (...), znajdującego się na parterze bloku nr (...) o powierzchni użytkowej 37,94 metra kwadratowego; zawartej pomiędzy S. S. oraz M. S. (2) (darczyńcami), a M. S. (1) (obdarowanym) w formie aktu notarialnego w dniu 24 kwietnia 2015 r. Repertorium (...), przed asesorem notarialnym A. K. zastępcą notariusza T. Ś. w Kancelarii Notarialnej w Z., w celu ochrony przysługujących Skarbowi Państwa – Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w Z. (wierzycielowi) w stosunku do S. S. (dłużnika) następujących wierzytelności pieniężnych, wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, kosztami upomnień i kosztami egzekucji, z tytułu:

A. podatku od towarów i usług za miesiąc: styczeń 2011 r. w kwocie głównej 13.089,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 9.780,00 zł; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...) r.; marzec 2011 r. w kwocie głównej 28.984,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 21.054,00 zł; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...)listopad 2011 r. w kwocie głównej 27.114,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 17.169,00 zł; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...) r. styczeń 2012 r. w kwocie głównej 28.984,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 17.664,00 zł; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...)r.; listopad 2012 r. w kwocie głównej 28.984,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 14.220,00 zł; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...) r.; maj 2013 r. w kwocie głównej 21.878,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 9.456,00 zł stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...) opiewającej na łączną kwotę 238.376,00 zł, w tym: 149.033,00 zł należności głównej oraz 89.343,00 zł odsetek za zwłokę (wg. stanu na dzień 23 lipca 2018 r.) i wynikającej z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 16 czerwca 2016 r., nr (...), określającej zobowiązanie w podatku od towarów i usług za ww. okresy z tytułu prowadzenia niezgłoszonej działalności gospodarczej w zakresie obrotu pojazdami samochodowymi;

B. w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok: 2011 w kwocie głównej 51.114,00 wraz z odsetkami w kwocie 29.915,00 zł; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...); wynikającej z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 14 lipca 2016 r., nr (...) określającej zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2011 r. z tytułu prowadzenia niezgłoszonej działalności gospodarczej w zakresie obrotu pojazdami samochodowymi; 2012 w kwocie głównej 47.743,00 wraz z odsetkami w kwocie 19.163,00; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...) wynikającej z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 24 października 2016 r., nr (...) określającej zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2012 r. z tytułu prowadzenia niezgłoszonej działalności gospodarczej w zakresie obrotu pojazdami samochodowymi, utrzymanej w mocy decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 14 lutego 2017 r. nr (...) w kwocie głównej 15.949,00 wraz z odsetkami w kwocie 5.122,00; stwierdzonej tytułem wykonawczym nr (...);^wynikającej z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 19 sierpnia 2016 r., nr (...) określającej zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2013 r. z tytułu prowadzenia niezgłoszonej działalności gospodarczej w zakresie obrotu pojazdami samochodowymi opiewającej na łączną kwotę 169.006,00 zł w tym: 114.806,00 zł należności głównej oraz 54.200,00 zł odsetek za zwłokę (wg. stanu na dzień 23 lipca 2018 r.).A nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, iż dłużnik S. S. dokonując darowizny działał na szkodę wierzyciela – strony powodowej, gdyż w chwili gdy dokonał wraz z żoną, czynności prawnej na rzecz syna, miał świadomość, iż powód przeprowadza u niego kontrolę podatkową za lata 2011-2012. Powód otrzymał, odebrane w dniu 9 marca 2015 roku, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli podatkowej z dnia 23 lutego 2015 r. nr (...) oraz odebrane dnia 25 marca 2015 roku postanowienie z dn. 18 marca 2015 r. nr (...) Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. o załączeniu jako dowód do akt kontroli kserokopii dokumentów dotyczących nabycia oraz sprzedaży przez dłużnika pojazdów H. (...), I. (...) (3 szt.) oraz B. (...). Ponadto, dłużnik podatkowy zakwestionował tylko jedną z wydanych decyzji określających zobowiązania

(którą organ drugiej instancji – Dyrektor Izby Skarbowej w Ł. – utrzymał w mocy) natomiast pozostałych decyzji organu I instancji dłużnik nie kwestionował, toteż decyzje te stały się one ostateczne i wymagalne.

/pozew - k. 3-20/

Pozwany M. S. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż zobowiązania podatkowe w zakresie podatku od towarów i usług oraz w zakresie podatku dochodowego zostały stwierdzone dopiero po przeprowadzonej przez Urząd Skarbowy w Z. kontroli i postępowaniu podatkowym w okresie od 27.05. do 17.11.2015 r. - decyzjami z dnia 16.06.2016 r., 14.07.2016 r., 19.08.2016 r. i 24.10.2016 r. Dlatego zdaniem pozwanego, wiarytelności powoda powstały po dokonaniu zaskarżonej darowizny, gdyż w dacie dokonania darowizny przedmiotowego prawa do lokalu nie rozpoczęła się nawet kontrola podatkowa w stosunku do S. S., więc nie mógł on w dacie dokonywania przedmiotowej darowizny przewidywać wyników przeprowadzonej kontroli oraz ewentualnego rozmiaru przyszłego zobowiązania. Pozwany podkreślił, że S. S. nie prowadził nigdy żadnej zarejestrowanej działalności gospodarczej przez co nie był podatnikiem podatku od towarów i usług ani też nie miał świadomości, że jego czynności polegające na zakupie i sprzedaży samochodów mogą być uznane za prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż w przeciwnym przypadku działalność taką by zarejestrował. Świadomości, iż S. S. działa z zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli nie miała również jego żona M. S. (2), która w dacie zawarcia darowizny nie wiedziała nawet, iż organ podatkowy ma zamiar przeprowadzenia kontroli podatkowej w stosunku do jej męża. Prawo do lokalu S. i M. S. (2) uzyskali dzięki przekazaniu im przez pozwanego wkładu zgromadzonego na jego książeczce mieszkaniowej, w zamian za obietnicę darowizny tej nieruchomości w przyszłości. Zdaniem pozwanego powód nie udowodnił, że S. S. i jego żona M. S. (2) mieli swym działaniem zamiar pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela.

/odpowiedź na pozew - k. 175-176/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. S. i M. S. (2) byli współwłaścicielami na zasadzie małżeńskiej wspólności majątkowej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego znajdującego się w zasobach (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z (...) w Z., położonego w Z. przy ulicy (...) z powierzchnią użytkową 37,94 metra kwadratowego. Mieszkanie w 1998 roku zostało w 1/3 sfinansowane z książeczki mieszkaniowej M. S. (1).

/bezsporne; informacja (...) z dnia 12 lutego 2018 roku – k. 154; zeznania pozwanego – k. 241 – 241v. e-protokół (...) :23:01 w zw. z inf. wyjaśnieniami pozwanego – k. 209v. e-protokół (...) :04:02 - 00:10:01; zaświadczenie – k. 239; zeznania świadka S. S. – k. 240v. -241 e-protokół (...) :04:22 - 00:20:39/

W dniu 24 lutego 2015 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. pismem znak (...) wezwał S. S., w charakterze kontrolowanego, do stawienia się celem przeprowadzenia czynności kontrolnych. S. S. odebrał wezwanie dnia 3 marca 2015 roku.

/wezwanie- k.147; potwierdzenie odbioru – k. 148/

Dnia 9 marca 2015 roku S. S. otrzymał datowane na dzień 23 lutego 2015 roku imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli podatkowej wystawione dla starszego komisarza skarbowego M. B. i referenta M. D.. Zakres kontroli przeprowadzanej u S. S. obejmował prawidłowość rozliczeń z budżetem państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2011-2012 (okres 01.01.2011 - 31.12.2012).

/upoważnienie wraz z podpisem S. S. –k. 149/

Dnia 25 marca 2015 roku S. S. otrzymał od Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z., postanowienie znak: (...) w przedmiocie włączenia jako dowód do akt kontroli podatkowej kserokopii dokumentacji dotyczącej nabycia pojazdów:

H. (...) o nr rej. (...); I. (...) nr rej. (...); I. (...) nr rej. (...) oraz (...) o nr rej. (...), (...) nr rej. (...) a także dokumentacji dotyczącej sprzedaży ww. pojazdów.

/postanowienie wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 150-151v./

W dniu 24 kwietnia 2015 roku S. S. i M. S. (2) darowali, zachowując formę aktu notarialnego, synowi - M. S. (1) nieobciążone hipotecznie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego znajdującego się w zasobach (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z (...) w Z., położonego w Z. przy ulicy (...) z powierzchnią użytkową 37,94 metra kwadratowego.

/bezsporne; akt notarialny - k.145-146v./

Decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 16 czerwca 2016 r., znak (...), doręczoną dnia 27 czerwca 2016 roku, określono S. S. zobowiązanie w podatku od towarów i usług za:

- styczeń 2011 r. w wysokości 13.089,00 zł;

- marzec 2011 r. w wysokości 28.984,00 zł;

- listopad 2011 r. w wysokości 27.114,00 zł;

- styczeń 2012 r. w wysokości 28.984,00zł;

- listopad 2012r. w wysokości 28.984,00 zł;

- maj 2013r. w wysokości 21.878,00 zł. Decyzja została oparzona tytułami wykonawczymi od nr (...)

/decyzja wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 61-67v. i 68; tytuły wykonawcze – k. 73-77/

Decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 14 lipca 2016 r., znak (...) określono S. S. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2011 rok w wysokości 53.622,00 zł. S. S. otrzymał ją dnia 27 lipca 2016 roku. S. S. nie wniósł odwołania od decyzji i stała się ostateczna. Decyzja ta stanowiła podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego nr (...).

/decyzja wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 24-35 i 36; tytuł wykonawczy – k. 69-69v./

Decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 19 sierpnia 2016 r., znak (...) S. S. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2013 rok w wysokości 18.721,00 zł. S. S. otrzymał ją dnia 31 sierpnia 2016 roku. S. S. nie wniósł odwołania od decyzji i stała się ostateczna. Decyzja ta stanowiła podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego nr nr (...).

/decyzja wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 55-59v.i 60; tytuł wykonawczy – k. 71-71v./

Decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 24 października 2016 r., (...) S. S. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2012 rok w wysokości 54.970,00 zł. S. S. otrzymał ją dnia 7 listopada 2016 roku i odwołał się do organu II instancji. Decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 14 lutego 2017 roku znak (...) uchylono decyzję organu I instancji w całości i określono wysokość zobowiązania S. S. na kwotę 50.411,00 zł. S. S. otrzymał decyzję 23 lutego 2017 roku. Decyzja ta stanowiła podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego nr (...).

/decyzja organu I instancji wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 38-43v. i 44; decyzja organu II instancji wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 45-53 i 54; tytuł wykonawczy – k. 70-70v./

W ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego organ dokonał skutecznego zajęcia należącego do S. S.: świadczenia emerytalnego w wysokości 531,71 zł miesięcznie, rachunku bankowego w (...) Bank (...) S.A., rachunku bankowego w banku (...) S.A., z którego uzyskano kwotę 1.060,70 zł oraz wynagrodzenia w firmie (...) Sp. z o.o.

Ostatecznie egzekwowane jest nadal jedynie świadczenie emerytalne, gdyż na rachunku (...) Bank (...) S.A. nie znajdowały się środki pieniężne, rachunek w banku (...) S.A. został rozwiązany a umowa zlecenia, którą dłużnik był związany trwała do dnia 31 grudnia 2015 r. Dłużnik nie posiada rachunków bankowych w innych bankach oraz majątku nieruchomego.

Z informacji uzyskanej z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców wynikało, iż na dzień 5 października 2017 r., dłużnik figurował w ewidencji jako posiadacz pojazdów mechanicznych: samochodu osobowego I. (...), rok produkcji 2012, nr rejestracyjny (...); samochodu osobowego F. (...), rok produkcji 1987, nr rejestracyjny (...), zbytego w dniu 14.01.2011 r., samochodu osobowego A. (...), rok produkcji 1991, nr rejestracyjny (...); samochodu osobowego (...), rok produkcji 2000, nr rejestracyjny (...), będącego współwłasnością. S. S. oświadczył do protokołu o stanie majątkowym w dniu 29 listopada 2017 r., iż pojazd marki I. (...) został wstawiony w 2013r. do komisju samochodowego celem zbycia i został sprzedany przez firmę (...) w dniu 8 maja 2013 r., samochód osobowy A. (...) został wyrejestrowany w dniu 31 października 2017 r. z powodu demontażu a samochód osobowy (...) jest współwłasnością S. S. i jego syna P. S.. Organ powziął informację, że zakup pojazdu nastąpił w dniu 3 października 2017 r. za kwotę 3.800 zł. Na skutek stwierdzenia przez organ, iż środki z licytacji nie pokryłyby kosztów egzekucyjnych odstąpiono od zwózki i sprzedaży ruchomości.

Budynek i działka, w którym zamieszkuje dłużnik wraz z małżonką M. S. (2) położony w Z. przy ul. (...) oraz jego wyposażenie, od 16 kwietnia 2015 roku są własnością drugiego syna zobowiązanego – P. S..

/bezsporne; protokoły – k. 81-82v.; decyzja – k. 83; zawiadomienia o zajęciu wraz z potwierdzeniami odbioru – k. 84-86, 88-89v., 92-93v. i 95-98v.; zawiadomienie z ZUS – k. 87; informacja z banku – k. 90-91, 99 ; informacja od byłego zleceniodawcy dłużnika – k. 94; informacja z ZUS – k. 102; informacja z ministerstwa sprawiedliwości – k. 105; informacja ze Starostwa Powiatowego w Z. – k. 107; wydruk z (...) k. 108-111v.; informacje z systemu (...) 112-143; wykaz informacji o czynnościach majątkowych – k. 144; zeznania pozwanego – k. 241 – 241v. e-protokół (...):23:01 w zw. z inf. wyjaśnieniami pozwanego – k. 209v. e-protokół (...):04:02 - 00:10:01/

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2018 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. znak (...) umorzył postępowanie egzekucyjne skierowane do składników majątkowych zobowiązanego S. S., prowadzone na wniosek Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z., na podstawie tytułów wykonawczych o numerach: (...) na łączną kwotę należności głównej 212.725,00 zł. Z uwagi na brak źródeł dochodu dłużnika przewyższających wydatki egzekucyjne.

/postanowienie wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 78-79v. i 80-80v./

Obecnie w mieszkaniu darowanym pozwanemu przez rodziców mieszka jego córka z mężem, a uprzednio zamieszkiwał tam brat pozwanego P. z żoną i dziećmi.

/zeznania świadka S. S. – k. 240v. -241 e-protokół (...):04:22 - 00:20:39; zeznania pozwanego – k. 241 – 241v. e-protokół (...):23:01 w zw. z inf. wyjaśnieniami pozwanego – k. 209v. e-protokół (...):04:02 - 00:10:01/

S. S. od 15 lat przebywa na emeryturze, w tym czasie podjął pracę w ochronie, w firmie (...). W latach 2011 - 2012 S. S. sprowadzał z zagranicy samochody osobowe, które następnie zbył za ceny znacznie przewyższające zakup..

/zeznania świadka S. S. – k. 240v. -241 e-protokół (...):04:22 - 00:20:39; zeznania pozwanego – k. 241 – 241v. e-protokół (...):23:01 w zw. z inf. wyjaśnieniami pozwanego – k. 209v. e-protokół (...):04:02 - 00:10:01/

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd oparł się przede wszystkim na powołanych i niekwestionowanych przez żadną ze stron dowodach z dokumentów, w tym z ostatecznych decyzji administracyjnych a także, zeznań świadka oraz pozwanego.

Osią sporu pozostawała motywacja i zamiar darczyńców spornej nieruchomości w związku z informacjami otrzymanymi od organu podatkowego, a także świadomość obdarowanego sytuacji majątkowej ojca.

Sąd nie dał wiary pozwanemu w zakresie jakim twierdził, iż mieszkanie zostało w całości sfinansowane za pomocą książeczki mieszkaniowej, którą otrzymał na 18-ste urodziny. Przeczą temu chociażby zeznania świadka S. S., który wprost stwierdził, że książeczka pozwanego pokrywała jedynie 1/3 wkładu mieszkaniowego niezbędnego do uzyskania mieszkania. A nadto pozwany nie wykazał czy książeczka mieszkaniowa została przekazana jego rodzicom nieodpłatnie. Sąd nie dał także wiary pozwanemu w zakresie jego twierdzeń, iż nie wiedział lub nie mógł, przy zachowaniu należytej staranności, dowiedzieć się o zainteresowaniu Urzędu Skarbowego ojcem, będącym darczyńcą nieruchomości spornej, gdyż miał z nim zły kontakt. Przeczą temu bowiem nie tylko zeznania samego pozwanego, który twierdził, iż mimo tych rzekomo złych relacji odwiedzał dom rodziców, a o sytuacji ojca dowiedział się w późniejszym czasie od matki - co wskazuje, że M. S. (2) posiadała informacje na temat postępowania.

Nadto Sąd nie dał wiary świadkowi S. S., w zakresie jakim twierdził on, iż dokonał darowizny nieruchomości na rzecz obydwu synów, gdyż obawiał się o swoje zdrowie, tj. chorował na serce i chciał uregulować kwestie prawne. Pozwany nie dostarczył żadnej dokumentacji medycznej, która potwierdzałaby słowa jego ojca. Dokonanie przez świadka dwóch darowizn, w tak krótkich odstępach czasu i do tego zaraz po tym jak S. S. dowiedział się o prowadzonym przez powoda w jego sprawie postępowaniu podatkowemu, w ocenie Sądu potwierdza jedynie chęć wyzbycia się majątku. Świadek nie posiadał żadnego innego wartościowego majątku, a ponadto wraz z żoną nadal zamieszkują na nieruchomości przy ul. (...), którą to podarowali drugiemu synowi. Obdarowani są jedynymi synami dłużnika i tak odziedziczyliby spadek po nim na podstawie ustawy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Zgodnie z art. 527 §1 k.c., gdy osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Stosownie do treści § 2 czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Zgodnie z powszechnie przyjętym poglądem niewypłacalność nie musi ulec powiększeniu o całą wartość przedmiotu zaskarżonej czynności prawnej, a cytowany przepis odnosi się do każdego istotnego pogłębienia stanu niewypłacalności w jakimkolwiek stopniu.

Przedmiotem skargi pauliańskiej może być w zasadzie każda czynność prawna, rozporządzająca lub zobowiązująca – rozporządzająca dokonana zarówno wyraźnie jak i w sposób dorozumiany.

Ciężar udowodnienia wskazanych powyżej przesłanek skargi pauliańskiej spoczywa na wierzycielu. Niekiedy - ze względu na szczególne okoliczności - ulegają one złagodzeniu, co ułatwia wierzycielowi przeprowadzenie dowodu.

Sąd podziela przytoczona w pozwie oraz późniejszych pismach procesowych argumentację powoda co do charakteru wierzytelności podatkowych. W myśl bowiem art. 21 § 1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz U, tekstu jednolitego z 2019 roku, poz. 900) Zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem

zaistnienia zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania. Decyzja ustalająca wysokość zobowiązania podatkowego ma bowiem jedynie charakter deklaratoryjny. Podobnie stanowi art. 19a ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2019 roku, poz.675), zgodnie z którym obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi.

Gdyby nawet przyjąć (jak chce pozwany), iż wierzytelności publicznoprawne powstały dopiero w dacie wydania decyzji określających wysokość podatku, zastosowanie znalazłby art. 530 k.c., zgodnie z którym możliwa jest także ochrona pauliańska wierzycieli przyszłych, przy czym przepisy art. 527-529 k.c. stosuje się wówczas odpowiednio. Najogólniej biorąc, wierzytelność przyszła w rozumieniu art. 530 k.c. to wierzytelność jeszcze nieistniejąca w chwili dokonywania przez dłużnika nielejalnej czynności prawnej. Chroniona wierzytelność powinna powstać najpóźniej w

chwili wniesienia skargi pauliańskiej, albo co najmniej istnieć w chwili wyrokowania. Jest to jedna z koniecznych przesłanek roszczenia wynikającego z art. 530 k.c. w związku z art. 527 § 2 k.c., bez zaistnienia której występuje czasowy brak legitymacji czynnej, ze względu na który powództwo jako przedwczesne podlegałoby oddaleniu (podobnie Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 30 marca 1995 r. w sprawie I ACr 73/95; OSA 1995/9/59). W rozpoznawanej sprawie wszystkie decyzje zapadły w 2016 roku.

Według art. 531 § 1 kc uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy bezsporne jest, iż powód posiada w stosunku do ojca pozwanego szereg wierzytelności w kwocie łącznej objętej pozwem, co do których wystawiono tytuły egzekucyjne zaopatrzone w klauzulę wykonalności. Wierzytelności wynikają z ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych przez organy w toku kontroli podatkowej, odbywającej się z powodu prowadzenia niezarejestrowanej przez S. S. działalności gospodarczej w latach 2011 - 2012.

Nie ma także wątpliwości, iż podejmowane przez powoda próby wyegzekwowania wierzytelności na drodze egzekucji stały się bezskuteczne, gdyż w wyniku wyzbycia się przedmiotowego prawa własności do spornej nieruchomości dłużnik S. S. stał się niewypłacalny w większym stopniu, niż miało to miejsce przez dokonaniem tej czynności. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego S. S. nie posiada już obecnie żadnego majątku, licytacja nielicznych przedmiotów majątkowych byłaby nieopłacalna, a jedyną skutecznie egzekwowaną kwotą jest świadczenie emerytalne w kwocie 531,71 złotych miesięcznie. Biorąc jednak pod uwagę wysokość wierzytelność należnej organowi podatkowemu, egzekucja trwałaby co najmniej 65 lat.

Pokrzywdzenie powstało na skutek takiego stanu majątku dłużnika, który spowodował niemożność zaspokojenia wierzyciela. Jednocześnie należy podkreślić, że była to rzeczywista jego niewypłacalność, oceniana według chwili wystąpienia przez wierzyciela z akcją paulińską, jak również chwili wyrokowania, gdyż egzekucja prowadzona przeciwko niemu okazała się bezskuteczna. Bez wątplenia w niniejszej sprawie istnieje związek przyczynowy pomiędzy przedmiotowymi czynnościami prawnymi dokonany przez dłużnika i jego żonę z udziałem ich syna – pozwanego, a stanem jego niewypłacalności, co stanowi przecież warunek sine qua non uznania tej czynności za bezskuteczną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie II CSK 503/07; LEX nr 496375). Nie jest to jednak kauzalny związek adekwatny w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Wystarczyło tu bowiem wykazanie, co zostało notabene przez stronę powodową uczynione, że zaskarżona czynność spowodowała rezultat w postaci niewypłacalności dłużnika (por. orzeczenie SN z dnia 22 października 2004 r. w sprawie II CK 128/04; Biul. SN 2005/2/16).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie ma żadnych wątpliwości, że S. S. i jego żona darując swojemu synowi prawo własności przedmiotowej nieruchomości działali ze świadomością pokrzywdzenia powoda, skoro S. S. orientował się, że Urząd Skarbowy interesuje się zbytymi przez niego samochodami, a więc mógł domyślać, iż ciąży na nim wobec powoda zadłużenie podatkowe i trudno jest przyjąć, iż darowizny na rzecz synów, dokonane po otrzymaniu pierwszych informacji o toczącym się postępowaniu od powoda, miały charakter przypadkowy i niezamierzony. Z tej przyczyny należało uznać, że dłużnik musiał mieć chociażby podejrzenie dotyczące konieczności spłaty zadłużenia, chociażby z uwagi na fakt, iż 24 lutego 2015 roku otrzymał pismo wzywające go do stawienia się w siedzibie organu celem wykonania czynności kontrolnych, a nadto 9 marca 2015 roku pismo zawierające upoważnienie do przeprowadzenia kontroli z określeniem zakresu kontroli oraz okres jaki tej kontroli będzie podlegał (pkt. 28 upoważnienia). Zatem po tej dacie S. S., powinien mieć świadomość i zabezpieczyć środki na spłatę zobowiązania. Cel dłużnika, w postaci pokrzywdzenia wierzyciela, uzasadnia także okoliczność, iż w stosunkowo krótkim czasie wyzbył się on całego swego majątku – przepisując na synów własność obu nieruchomości, stanowiących jego jedyny wartościowy majątek. Owo pokrzywdzenie powoda zachodzi także w chwili orzekania, gdyż strona powodowa nie została zaspokojona w zakresie swoich roszczeń. Sąd podziela stanowisko zawarte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie V CSK 471/07 (LEX nr 393871), iż ocena zasadności skargi pauliańskiej wymaga ustalenia, czy pokrzywdzenie wierzycieli zachodzi w chwili orzekania. W innym wypadku nie byłoby bowiem wiadomo, czy prawo zaspokojenia

doznało uszczerbku, gdyż miarodajnie można to ocenić dopiero w chwili poszukiwania zaspokojenia. Innymi słowy odpadnięcie przesłanki „pokrzywdzenia” w chwili orzekania oznaczałoby, że wierzyciela nie ma już przed czym bronić (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawie IV CK 806/04 LEX nr 177223).

W myśl art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy dołożeniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Jak wynika z treści §3 art. 527 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim stosunku z dłużnikiem, domniemywa się, że było wiadome tej osobie, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Do kręgu osób pozostających w bliskim stosunku, w pierwszym rzędzie obok bliskich członków rodziny zaliczyć należy przyjaciół, kolegów, zaufanych pracowników, podwładnych (SA w Gdańsku w wyroku z dnia 10 stycznia 1995 r. w sprawie I ACr 1014/94; OSA 1995/2/6).

W niniejszej sprawie bezsporne jest, iż osobą trzecią, na rzecz której S. S. wyzbył się prawa własności spornej nieruchomości pod tytułem darmym, była osoba z najbliższego kręgu rodziny – syn.

Z uwagi na charakter czynności, jako dokonanej pod tytułem darmym ma miejsce złagodzenie jednej z przesłanek skargi paulińskiej, a mianowicie w takim wypadku strona powodowa zwolniona jest z obowiązku wykazywania złej wiary, o której mowa w art. 527 § 1 k.c. (por. Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 21 stycznia 2013 r. w sprawie I ACa 1041/12, LEX nr 1282709 oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w orzeczeniu z dnia 21 lutego 2014 r. w sprawie I ACa 463/13, LEX nr 1437873). W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, iż pozwany M. S. (1) wiedział o zadłużeniu ojca, z powodów przytoczonych wcześniej.

Reasumując z zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonanych na jego podstawie ustaleń wynika, że wobec pozwanego spełnione zostały wszystkie przesłanki skargi paulińskiej z art. 530 k.c. w z zw. z art. 527 k.c., , dlatego też Sąd uwzględnił powództwo.

Możliwość żądania ochrony paulińskiej w stosunku do czynności prawnej małżonków, z których tylko jeden jest dłużnikiem powoda nie budzi żadnych wątpliwości i nie była również kwestionowana (por. także uchwałę Sądu najwyższego z dnia 12 maja 2011 roku, III CZP 19/11)

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło na podstawie art. 98 k.p.c. - obciążono stroną pozwaną w całości kosztami postępowania w ww. sprawie. Na zasądzona kwotę składa się wynagrodzenie pełnomocnika powoda 5.400 oraz , za postępowanie zażaleniowe, ustalone w oparciu o przepis art. § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U, z 2018 roku, poz. 1797).

Na podstawie art. 113 ust. 1 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa opłatę od pozwu, od której uiszczenia zwolniony był powód.